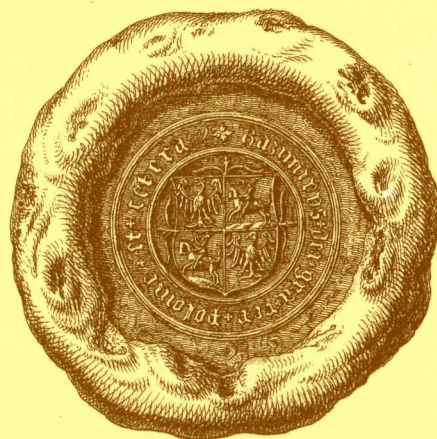

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

Commentationes

XLIII

<http://rcin.org.pl>

 WYDAWNICTWO
DiG

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

XLIII

ACADEMIA SCIENTIARUM
ET LITTERARUM POLONA
INSTITUTUM HISTORICUM

COMMENTATIONES

XLIII

VARSOVIAE 2005

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

STUDIA
ŹRÓDŁOZNAWCZE
XLIII

WARSZAWA 2005

KOMITET REDAKCYJNY
Zbigniew Dalewski, Maria Koczerska (redaktor),
Stefan K. Kuczyński (redaktor), Marek Słoń (sekretarz), Maria Starnawska

Adres Redakcji:
PL 00-272 Warszawa
ul. Rynek Starego Miasta 29/31
tel. (+4822) 831-02-61, fax 831-36-42
E-mail: ihpan@ihpan.edu.pl

ISSN 0081-7147
ISBN 83-7181-361-9

© Copyright by Wydawnictwo DiG & Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, 2005

Opracowanie techniczne: Wioletta Grochal

Na okładce: pieczęć Kazimierza Jagiellończyka z 1448 r.
według rysunku Kajetana Wincentego Kielisińskiego

Skład i łamanie

PL 01-524 Warszawa
Al. Wojska Polskiego 4
tel./fax (+4822) 839-08-38
E-mail: dig@dig.com.pl; <http://www.dig.com.pl>

Nakład 500 egz.
Do druku oddano i druk ukończono w 2005 r.

SPIS TREŚCI

Rozprawy i studia

Tomasz JUREK — Formuła komisyjna w czternastowiecznej kancelarii świdnickiej	1
Agnieszka KUŹMIUK-CIEKANOWSKA — Mnich Krystian i jego stosunek do św. Wojciecha	19
Marzena MATLA-KOZŁOWSKA — Kwestia zależności polskiego i czeskiego rocznikarstwa (od drugiej połowy XI do połowy XIII wieku)	27
Agnieszka GUT — Urząd kanclerza za panowania księcia wschodniopomorskiego Mściwoja II (1266–1294)	53

Materiały

Ewa SYSKA — Źródła do dziejów Nowej Marchii z okresu panowania Askańczyków i Wittelsbachów (do 1373 r.)	61
Przemysław NOWAK — Dokumenty II pokoju toruńskiego z 1466 roku	85
Sławomir ZONENBERG — Ślężacy z polskiej prowincji dominikańskiej na studiach w Wiedniu w XV i na początku XVI wieku	111
Krzysztof KACZMAREK — Nekrolog Dominikanów Poznańskich	125

Przeglądy

Agnieszka BIEDRZYCKA — Edycje źródłowe listów z czasów Władysława IV (1632–1648). Wiek XIX i XX	151
Krzysztof CHŁAPOWSKI, Jerzy DYGDAŁA — Prace edytorskie nad lustracjami dóbr królewskich XVI–XVIII w. po półwieczu	161

Artykuły recenzyjne i recenzje

Adhortacja biskupa Wojciecha Sławnikowica Jana Z a c h o v á, Dušan Tř e š t í k, <i>Adhortace De ammonitione presbyterum a biskup Vojtěch</i> , „Český Časopis Historický”, R. 99: 2001, s. 279–292; dostępny także w wersji elektronicznej: http://www.sendme.cz/trestik/Zachova.htm (tekst artykułu) i http://www.sendme.cz/trestik/ammonitio.htm (edycja źródła i przekład na język czeski) (<i>Wojciech Mischke</i>)	173
<i>Gildas. The Ruin of Britain and other documents</i> , edited and translated by Michael W i n t e r b o t t o m (<i>History from the Sources</i> . General Editor: John M o r r i s), [First published 1978] This edition: Phillimore, London and Chichester 2002, ss. VIII, 162 (<i>Paweł Derecki</i>)	177
<i>The Anglo-Saxon Chronicles</i> . Translated and edited by Michael S w a n t o n, Phoenix Press, London 2003, ss. 364, zdjęcia, mapy, tablice genealogiczne (<i>Paweł Derecki</i>)	179
<i>Die Register Innocenz' III.</i> , bearb. von Andrea S o m m e r l e c h n e r gemeinsam mit Othmar H a g e n e d e r, Christoph E g g e r, Rainer M u r a u e r und Herwig W e i g l, Bd. 9: 9. Pontifikatsjahr, 1206/1207. Texte und Indices (Publikationen des Historischen Instituts beim Österreichischen Kulturforum in Rom, II. Abt.: Quellen, 1. Reihe), Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien 2004, ss. XC, 542, barwnych podobizn 6 (<i>Przemysław Nowak</i>).	180
<i>Kosmova kronika česká</i> , překlad Karel H r d i n a a Marie B l á h o v á, úvod Dušan Tř e š t í k, komentáře Petr K o p a l, seznam rukopisů, vysvětlivky a poznámky Marie B l á h o v á, rejestrůky Jan V i l í m, Paseka, Praha–Litomyšl 2005, ss. 304 (<i>Wojciech Mischke</i>).	182
Walter P o h l, <i>Werkstätte der Erinnerung: Montecassino und die Gestaltung der langobardischen Vergangenheit</i> („Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung”, Ergänzungsband 39), R. Oldenbourg Verlag, Wien–München 2001, ss. 271 (<i>Jakub Kujawiński</i>)	183

Péter Király, <i>A lengyel krónikák, évkönyvek és M. Miechow „Tractatus” – ának magyar vonatkozásai</i> , (Dimensiones Culturales et Urbanales Regni Hungariae, t. 8). Örökségünk Kiadó, Nyíregyháza 2004, ss. 247 (Ryszard Grzesik)	186
L. I. Kisileva, <i>Latinskie rukopisi XIII veka (Opisanie rukopisej Rossijskoj nacional'noj biblioteki)</i> , wyd. „Dmitrij Bulanin”, Sankt Peterburg 2005, ss. 293. [Л. И. Киселева, Латинские рукописи XIII века (Описание рукописей Российской национальной библиотеки), С.-Петербург 2005, с. 293] (Jerzy Kaliszuk)	188
<i>Staré letopisy české (texty nejstarší vrstvy), Prameny dějin českých</i> , Nová řada, II. díl, <i>Fontes rerum Bohemicarum</i> , vydali, Alena M. Černá, Petr Čorněj, Markéta Křosová, Nakladatelství FILOSOFIA, Praha 2003, ss. XLIII, 322, il. (Jarosław Nikodem)	190
Jerzy Kaliszuk, <i>Mędrzy ze Wschodu. Legenda i kult Trzech Króli w średniowiecznej Polsce</i> , Towarzystwo Naukowe Warszawskie, EFEKT Władysław Skrzypczak, Warszawa 2005, ss. 332 (Jerzy Strzelczyk)	192
Ks. Marian Szablowski CR, <i>Msza bez ludu. Znak jedności czy podziału? Rozwój historyczno-teologiczny</i> , Unum, Kraków 2004, ss. 238 (Paweł Matwiejczuk)	194
Maria Koczerska, <i>Zbigniew Oleśnicki i Kościół krakowski w czasach jego pontyfikatu 1423–1455</i> , Wydawnictwo DiG, Warszawa 2004, ss. 502, tabele, il. (Jarosław Nikodem)	196
Sławomir Józwiak, <i>Wywiad i kontrwywiad w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach. Studium nad sposobami pozyskiwania i wykorzystywaniem poufnych informacji w późnym średniowieczu</i> , Malbork 2004, ss. 265 (Wojciech Kozłowski)	200
Peter Eschenloer, <i>Geschichte der Stadt Breslau</i> , wyd. i wstęp Gunhild Roth, 2 vol., Waxmann (Quellen und Darstellungen zur schlesischen Geschichte, Bd. 29), Münster–New York–München–Berlin 2003, ss. 1109 (Halina Manikowska)	202
<i>Inscriptiones ecclesiarum Vilnensium — Inskrypcje z wileńskich kościołów — Vilniaus bažnyčių iraišai</i> , t. I, pod red. Włodzimierza Appela i Eugenii Ulčinitė, Aidai, Vilnius 2005, ss. 328 (Marceli Kosman)	205
Ireneusz Ihnatowicz, Andrzej Biernat, <i>Vademecum do badań nad historią XIX i XX wieku</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003, ss. 676 (Jolanta Sikorska–Kulesza)	206
<i>Hierarchia Catholica medii et recentioris aevi sive Summorum Pontificum, S. R. E. cardinalium, ecclesiarum antistitum series e documentis tabularii praesertim Vaticani collecta, digesta, edita</i> , t. IX — <i>A pontificatu Pii PP. X (1903) usque ad pontificatum Benedicti PP. XV (1922)</i> , per Zenonem Pięta OFMConv, Domus Editorialis „Il Messaggero di S. Antonio”, Patavii 2002, ss. XVI + 448 (Krzysztof R. Prokop)	209
<i>Die Bischöfe der deutschsprachigen Länder 1945–2001. Ein biographisches Lexikon</i> , hrsg. von Erwin Gatz unter Mitwirkung von Franz Xaver Bischof, Clemens Brodkorb, Anton Landersdorfer, Josef Pilvousek und Rudolf Zinnhobler, Duncker & Humblot, Berlin 2002, ss. 596, 2 mapy na wyklejce (Krzysztof R. Prokop)	212

Zapiski krytyczne i sprawozdania

Clemens Bergstedt, <i>Zur Echtheit der sogenannten Havelberger Stiftungsurkunde</i> , „Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde” 47/48, 2001–2002, s. 9–46 (J. S.)	215
Jürgen Hoffmann, <i>Vita Adalberti. Früheste Textüberlieferungen der Lebensgeschichte Adalberts von Prag</i> (Europäische Schriften der Adalbert–Stiftung–Krefeld, Bd. 2), Klartext Verlag, Essen 2005, ss. 214 (J. S.)	215
Achim Thomas Hack, <i>Gruß, eingeschränkter Gruß und Grußverweigerung. Untersuchungen zur Salutatio in den Briefen Papst Gregors VII. und Kaiser Heinrichs IV.</i> , „Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde”, 47/48, 2001–2002, s. 47–84 (J. S.)	216
Stanisław Trąkowski, <i>Opuscula Medievalistica. Studia nad historią społeczną Polski wczesnopiastowskiej</i> , Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2005, ss. 341, mapy (P. D.)	217
Jan Keupp, <i>Macht und Mode. Politische Interaktion im Zeichen der Kleidung</i> , „Archiv für Kulturgeschichte” 86, 2004, z. 2, s. 251–281 (J. S.)	217
ks. Andrzej Bruździński, <i>Kanonicy regularni od pokuty na ziemiach polskich</i> , Wydawnictwo Unum, Kraków 2003, ss. 445 (A. B.)	217
Pius II, <i>Pamiętniki</i> , z wydania krytycznego Adriana van Heek przełożył bp Julian Wojtkowski, Michalineum, 2005, ss. 751 (P. Dem.)	218
<i>Statuta capituli ecclesiae cathedralis Wratislaviensis ex anno 1482/83</i> . Statuty wrocławskiej kapituły katedralnej z roku 1482/83, wyd. ks. Kazimierz Dola, na podstawie materiałów przysposobionych przez ks. bpa Wincentego Urbana, przekł. ks. Norbert Wiđok, Wrocław–Opole 2004, ss. 400, il. (P. M.)	219
Albrecht Classen, <i>Late–Medieval German Women’s Poetry: Secular and Religious Songs</i> . Translated from the German with Introduction, Notes and Interpretive Essay, D. S. Brewer, Cambridge 2004, ss. 157 (J. S.)	220
Albrecht Classen, <i>Der Liebes- und Ehediskurs vom hohen Mittelalter bis zum frühen 17. Jahrhundert</i> , <i>Völkliedstudien</i> , Bd. 5, Waxmann, Münster–New York–München–Berlin 2005, ss. 378 (M. S.)	220
<i>Das Fest. Beiträge zu seiner Theorie und Systematik</i> , hrsg. von Michael Maurer, Böhlau Verlag, Köln–Weimar–Wien 2004, ss. 150 (I. S.)	221

<i>Komentarz do faksymile pelplińskiej Biblii Gutenberga</i> , opracowali Jan P i r o ż y ń s k i, Tadeusz S e r o c k i i Janusz T o n d e l, Wydawnictwo Diecezji Pelplińskiej Bernardinum, Pelplin 2004, ss. 190 (B. K.)	221
<i>Biblia Brzeska 1563</i> . Inicjator edycji i koordynator prac Peter K r ó l i k o w s k i. Kalwin Publishing — Collegium Columbinum, Clifton NJ — Kraków 2003, ss. XXXI + 1130 + 222 (M. K.)	222
<i>Korespondencja Adama Adamandego Kochańskiego SJ (1657–1699)</i> . Opracował Bogdan L i s i a k SJ przy współpracy Ludwika G r z e b i e n i a SJ. Wyższa Szkoła Filozoficzno–Pedagogiczna „Ignatianum” — Wydawnictwo WAM, Kraków 2005, ss. 479 (M. K.)	223
<i>Kronika jezuitów poznańskich (młodsza)</i> . T. I (1570–1653). Opracowana przez Ludwika G r z e b i e n i a SJ i Jacka W i e s i o ł o w s k i e g o, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2004, ss. 550 (M. K.)	223
<i>Wkład jezuitów do nauki i kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów i pod zaborami</i> , pod red. I. S t a s i e w i c z – J a s i u k o w e j, Kraków–Warszawa 2004, Wydawnictwo WAM, ss. 758 (I. M. D.)	224
Viktoras P e t k u s, <i>Vilniaus vyskupai Lietuvos istorijoje</i> , Vilnius 2002, ss. 982, 34 il. (K. R. P.)	225
<i>Lietuvos sakralinė dailė. Sacred art of Lithuania</i> . T. I–III, Lietuvos dailės muziejus, Vilnius 2002–2004, ss. 351 + 208 + 303 (M. K.)	226
Adam S z a r s z e w s k i, <i>Ordynacje i statuty szpitali gdańskich XV–XIX w.</i> , Hospitalia Gedanensia Fontes, Vol. 1, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2004, ss. 214 (M. S.)	226
Konrad D u s s e l, <i>Auf dem Weg zum Massen–Medium. Historienmalerei des 19. Jahrhunderts als Publikumsspektakel</i> , „Archiv für Kulturgeschichte”, 86, 2004, z. 2, s. 413–440 (J. S.)	227
<i>Specjalnyje istoriczskie discipliny. Uczebnoje posobie</i> , red. M. M. K r o m, Europejski Uniwersitet w Sankt–Peterburge, Wyd. „Dmitrij Bułanin”, Sankt–Peterburg 2003, ss. 634, il. (S. K. K.)	228
<i>Spis zawartości prasy wielkopolskiej</i> , zeszyty 16–19. Opracowały Hanna W i e l a n d i Krystyna J a z d o n, Poznań 2002–2003 (B. K.)	228
<i>Librorum Amatori</i> . Praca zbiorowa pod red. Andrzeja Pawła B i e s i a SJ. Wyższa Szkoła Filozoficzno–Pedagogiczna „Ignatianum” — Wydawnictwo WAM, Kraków 2004, ss. 232 (B. K.)	228
<i>Fondy a sbirky Archivu Akademie věd České republiky</i> . Opracowali Hana B a r v i k o v á, Helena J a n d e r o v á i Vaclav P o d a n ý, Archiv Akademie Věd České Republiky, Praha 1999, ss. 362 (M. K.)	229

Kronika

<i>Piśmiennictwo pragmatyczne w Polsce do końca XVIII wieku (Ostróda 7–9 XII 2004)</i> (Paweł Błażewicz)	231
Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zbigniew Oleśnicki — książę kościoła i mąż stanu” (Sandomierz 20–21 maja 2005) (Tomasz Graff)	232
Fragmety łacińskiego przekładu <i>Kroniki</i> tak zwanego Dalimila w zbiorach Národní knihovna ČR w Pradze (sygn. XII. E.17) (Wojciech Mischke)	235
Spotkanie poświęcone nowej książce profesora Gerarda Labudy pt. <i>Szkice historyczne X i XI wieku</i> oraz stuleciu wydania <i>Szkiców historycznych XI wieku</i> Tadeusza Wojciechowskiego — Poznań, 14 XII 2004 r. [G. Labuda, <i>Szkice historyczne X i XI wieku. Z dziejów organizacji Kościoła we wczesnym średniowieczu</i> , Poznań 2004, ss. 487, il.; T. Wojciechowski, <i>Szkice historyczne XI wieku</i> , Poznań 2004, ss. 231] (Magdalena Biniaś–Szkopek)	235

Komunikaty

Komunikat Komisji Nagrody im. Aleksandra Gieysztora	239
Regulamin Nagrody im. Aleksandra Gieysztora	239
Komunikat Polskiego Towarzystwa Heraldycznego o przyznaniu Nagrody im. Adama Heymowskiego za lata 2003–2004	240
Regulamin Nagrody im. Adama Heymowskiego	240
Informacja dla autorów „Studiów Źródłoznawczych”	241
Spis skrótów	242

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW * LISTE DE COLLABORATEURS

<i>A. B.</i>	Anna Baranowska, Warszawa Agnieszka Biedrzycka, Kraków Paweł Błażewicz, Olsztyn Krzysztof Chłapowski, Warszawa	<i>S.K.K.</i>	Stefan K. Kuczyński, Warszawa Jakub Kujawiński, Poznań Agnieszka Kuźmiuk–Ciekanowska, Lublin Halina Manikowska, Warszawa
<i>I.M.D.</i>	Iwona M. Dacka, Warszawa		Marzena Matla–Kozłowska, Poznań
<i>P.Dem.</i>	Paweł Dembiński, Poznań	<i>P.M.</i>	Paweł Matwiejczuk, Warszawa
<i>P.D.</i>	Paweł Derecki, Warszawa Jerzy Dygdała, Toruń Tomasz Graff, Kraków Ryszard Grzesik, Poznań Agnieszka Gut, Szczecin Tomasz Jurek, Poznań Krzysztof Kaczmarek, Poznań Jerzy Kaliszuk, Warszawa		Wojciech Mischke, Kraków Jarosław Nikodem, Poznań Przemysław Nowak, Kraków Krzysztof R. Prokop, Kraków Jolanta Sikorska–Kulesza, Warszawa
<i>M.K.</i>	Marceli Kosman, Poznań	<i>I.S.</i>	Izabela Skierska, Poznań
<i>B.K.</i>	Bogumiła Kosmanowa, Poznań Wojciech Kozłowski, Warszawa	<i>M.S.</i>	Marek Słoń, Warszawa
		<i>J.S.</i>	Jerzy Strzelczyk, Poznań Ewa Syska, Poznań Magdalena Biniś–Szkopek, Poznań Sławomir Zonenberg, Bydgoszcz

Informacja dla autorów „Studiów Źródłoznawczych”

Redakcja zwraca się do wszystkich Autorów z prośbą o stosowanie następujących zasad, dotyczących formy nadsyłanych tekstów

1. Wszystkie teksty prosimy składać w dwu egzemplarzach maszynopisu lub w jednym egzemplarzu wydruku komputerowego i na dyskietce, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie około 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum. Nie stosuje się podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu powinien być następujący: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz miasto, poniżej tytuł tekstu na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy prosimy pisać zwykłą czcionką, nie zaś wielkimi literami. Zasady te dotyczą również tekstów przeznaczonych do działów „Materiały”, „Miscellanea”, „Dyskusje” oraz artykułów recenzyjnych (tj. obszerniejszych, polemicznych recenzji).

3. W nagłówku recenzji umieszcza się kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule podajemy imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (cyframi arabskimi) i dalej: wydawnictwo, miejsce i rok wydania oraz liczbę stron i ilustracji. Imię i nazwisko autora recenzji umieszcza się na końcu tekstu z prawej strony. Artykuły recenzyjne i dyskusje powinny być przez autora opatrzone tytułem, pod którym zamieszcza się opis bibliograficzny.

4. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów prosimy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek. Każdy przypis powinien zaczynać się po wcięciu akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście powinny być umieszczane przed kropką kończącą zdanie (chyba, że kończy je skrót: w. — wiek, r. — rok) lub przed przecinkiem w środku zdania (chyba, że muszą się znaleźć między słowami, których nie oddziela przecinek). Uwaga: prosimy stosować czcionkę i interlinię takie jak w tekście zasadniczym.

5. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np., m.in., itp.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek) — inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (15 VII 1410; 16 lipca; w lipcu 1410 r.).

6. W przypisach prosimy stosować skróty zgodnie z zamieszczonym dalej wykazem. Dopuszczalne są także inne, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, trzeba jednak je rozwinąć przy pierwszym przypadku ich zastosowania [dalej:]. Tytuły książek i artykułów pisze się kursywą, czasopism — czcionką prostą, w cudzysłowie, serii wydawniczych — bez cudzysłowu; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów). Numery tomów, roczników, zeszytów i części periodyków oraz innych publikacji podaje się cyframi arabskimi, a nazwiska autorów drukiem zwykłym, nie rozstrzelonym.

7. Przy autorach przywoływanych w tekście zasadniczym podajemy imię w pełnym brzmieniu; w przypisach — pierwszą literę imienia, również w skróconym opisie bibliograficznym.

8. Będziemy wdzięczni za dołączenie do artykułów i innych tekstów wymienionych w pkt. 2: streszczenia o objętości nie przekraczającej jednej strony maszynopisu, z zaznaczeniem języka, na który ma być tłumaczone (lub od razu w tym języku) oraz krótszego streszczenia, o objętości 2–3 zdań (abstrakt) i słów kluczowych (3–5), określających dziedzinę, których dotyczy tekst.

Ponato Autorzy proszeni są o podawanie miejsca ich zatrudnienia (w przypadku uczelni i placówek naukowo-badawczych). Autorzy nie zatrudnieni oraz doktoranci i studenci proszeni są o podanie miasta lub miejscowości zamieszkania.

Spis skrótów

Archiwa i zespoły archiwalne:

AA	— Archiwum Archidiecezjalne
AD	— Archiwum Diecezjalne
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych
AP	— Archiwum Państwowe
MK	— Metryka Koronna w AGAD
ML	— Metryka Litewska
gr.	— księgi sądowe grodzkie (poprzedzone nazwą grodu, uzupełnione określeniem serii)
ziem.	— księgi sądowe ziemskie (poprzedzone nazwą ziemi, uzupełnione określeniem serii)

Biblioteki:

BCzart.	— Biblioteka Czartoryskich
BJ	— Biblioteka Jagiellońska
BKórn.	— Biblioteka PAN w Kórniku
BN	— Biblioteka Narodowa
BOss.	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
BPAN	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk
BPAU	— Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności
BRacz.	— Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu
BUniw.	— Biblioteka Uniwersytecka (z podaniem miasta)

Ważniejsze wydawnictwa źródłowe:

AGZ	— Akta grodzkie i ziemskie
Bull. Pol.	— Bullarium Poloniae
CDBoh.	— Codex diplomaticus et epistolaris Regni Bohemiae
CDPruss.	— Codex diplomaticus Prussicus
CDMas.	— Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis, wyd. J. K. Kochanowski
CDSil.	— Codex diplomaticus Silesiae
DKuj. Maz.	— Dokumenty kujawskie i mazowieckie przeważnie z XIII wieku, wyd. B. Ulanowski
CDUJ	— Codex diplomaticus Universitatis studii generalis Cracoviensis
C. epist. XV	— Codex epistolaris saeculi decimi quinti
CIP	— Corpus inscriptionum Poloniae
KDKK	— Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej św. Wacława
KDm.K	— Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa
KDMaz.	— Kodeks dyplomatyczny Księstwa Mazowieckiego, wyd. J. T. Lubomirski
KDMłp.	— Kodeks dyplomatyczny Małopolski
KDPol.	— Kodeks dyplomatyczny Polski
KDŚl.	— Kodeks dyplomatyczny Śląska
KDWłkp.	— Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski, t. 1–5, wyd. I. Zakrzewski, F. Piekosiński, od t. 6, wyd. A. Gąsiorowski [i in.]
MGH	— Monumenta Germaniae Historica
MGH SS	— Monumenta Germaniae Historica, Scriptores
Migne PL	— J. P. Migne, Patrologiae cursus completus, Series Latina

MPH	— Monumenta Poloniae Historica
MPH s.n.	— Monumenta Poloniae Historica, series nova
MPPal.	— Monumenta Poloniae Paleographica
MPV	— Monumenta Poloniae Vaticana
MRPS	— Matricularum Regni Poloniae summaria
NKDMaz.	— Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowsza
Pmrl. UB	— Pommerellisches Urkundenbuch
Pmr. UB	— Pommersches Urkundenbuch
Pr. UB	— Preussisches Urkundenbuch
PSRL	— Połnoje sobranije ruskich letopisej
RS	— Regesten zur schlesischen Geschichte, w: CDSil.
Schl. UB	— Schlesisches Urkundenbuch
UdR. Spisy	— Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII wieku. Spisy.
VL	— Volumina legum
ZDMłp.	— Zbiór dokumentów małopolskich
ZDm.Ł.	— Zbiór dokumentów i listów miasta Płocka

Ważniejsze wydawnictwa seryjne i ciągłe:

AKH	— „Archiwum Komisji Historycznej”
AKP	— „Archiwum Komisji Prawniczej”
PSB	— Polski słownik biograficzny
RAU whf	— Rozprawy (Polskiej) Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny
SPPP	— Starodawne prawa polskiego pomniki
SSS	— Słownik starożytności słowiańskich

Ważniejsze czasopisma historyczne:

ABMK	— „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”
Czas. Pr. Hist.	— „Czasopismo Prawno-Historyczne”
Kwart. HKM	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
Kwart. Hist.	— „Kwartalnik Historyczny”
Mies. Herald.	— „Miesięcznik Heraldyczny”
Przegl. Hist.	— „Przegląd Historyczny”
Rocz. Herald.	— „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie”, od t. 8 (1926–1927) „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego”; od 1993 r. nowa seria
Rocz. Hist.	— „Roczniki Historyczne”
Rocz. Hum.	— „Roczniki Humanistyczne”
Rocz. TNT	— „Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu”
Sobótka	— „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”
St. Hist.	— „Studia Historyczne”
St. Źródł.	— „Studia Źródłoznawcze”
Zap. Hist.	— „Zapiski Historyczne”
Zap. TNT	— „Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”

Inne skróty:

bearb.	— bearbeitet von
cap.	— capitulum
ed.	— edidit
f.	— folio
fasc.	— fasciculum
hrsg.	— herausgegeben von
ibid.	— ibidem
il.	— ilustracja
k.	— karta
kol.	— kolumna
ks.	— księga

lib.	— liber
loc. cit.	— loco citato
mf	— mikrofilm
ms	— manuscriptus
mszp.	— maszynopis
n.	— i następna (np.: s. 22 n.)
nlb.	— nieliczbowane
nr kat.	— numer katalogowy
op. cit.	— opus citatum
or.	— oryginał
p.	— pagina
przyp.	— przypis
r. [lub:]	— recto
red.	— redaktor, redakcja
rkps	— rękopis
repr.	— reprint
s.	— strona
sygn.	— sygnatura
szp.	— szpalta
v. [lub:]	— verso
vol.	— volumen
wyd.	— wydanie, wydawca
z.	— zeszyt

Cena 36,00 zł (w tym 0% VAT)
Nakład 500 egz.

ISSN 0081-7147

9 770081 714059

ISBN 83-7181-361-9

9 788371 813610

<http://rcin.org.pl>